

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
ДП «Словечанський лісгосп АПК» на доцільність призначення в них
заходів з поліпшення санітарного стану лісів

01 серпня 2025 року

с. Словечне
Коростенський район
Житомирська область

На звернення ДП «Словечанський лісгосп АПК», лист № 1153 від 23.07.2025 року, згідно п.п. 2 - 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами), комісією в складі: провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, головного лісничого ДП «Словечанський лісгосп АПК» Михайла ЛІНКЕВИЧА, лісничих Бігунського лісництва Михайла АНДРОСОВИЧА, Словечанського лісництва Сергія ОЛЕХНОВИЧА, Овруцького лісництва Олександра ОЛЕХНОВИЧА, Рокитнянського лісництва Андрія ВИШНЕВСЬКОГО та лісничого Перебродського лісництва Сергія КИКЛИ в період з 28 липня по 01 серпня 2025 року проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень ДП «Словечанський лісгосп АПК» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) на 2025 рік.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2023 року.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	ТУМ
			склад	вік років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Бігунське лісництво											
39	33	7,0	10СЗ+БП	69	0.75	1	22	24	340	4	А3С
59	20	1,0	8СЗ(70)2СЗ(50)+БП	70	0.70	1	23	28	320	4	В3ДС
76	3	0,4	7СЗ(85)3СЗ(55)	85	0.70	2	23	30	330	4	В2ДС
Разом		8,4									
Словечанське лісництво											
8	3	0,8	8СЗ(92)2СЗ(70)+БП	92	0.65	3	21	32	230	4	А4С
10	68	2,7	7СЗ3БП+ОС	60	0.80	1А	24	28	310	4	В2ДС
16	20	1,3	8СЗ(60)2СЗ(45)+Сз(90)	60	0.65	1	22	28	310	4	В3ДС
39	33	0,9	8СЗ(75)2СЗ(60)	75	0.65	2	23	32	310	3	В3ДС
41	28	4,8	7СЗ(75)2СЗ(50)1БП	75	0.70	2	23	22	310	4	В3ДС
43	13	0,3	8СЗ(70)2СЗ(90)+БП	70	0.60	2	21	28	270	4	В2ДС
43	19	1,4	8СЗ(60)2СЗ(80)	60	0.65	2	18	18	240	4	А2С

94	28	3,1	9СЗ1БП	50	0.70	1	18	24	220	4	В2ДС
Разом		15,3									
Овруцьке лісництво											
46	4	0,5	10СЗ+БП	58	0.60	1	22	26	270	3	ВЗДС
56	2	2,9	10СЗ+БП	68	0.60	2	21	22	270	4	А2С
56	5	15	10СЗ	84	0.60	2	23	28	295	4	В2ДС
56	6	3,7	10СЗ+БП	75	0.60	2	23	28	300	4	В2ДС
78	27	2,2	10СЗК	62	0.60	1А	25	32	345	4	В2ДС
78	33	5,5	9СЗК1БП	80	0.70	2	24	28	350	4	В2ДС
104	11	1,4	9СЗ(95)1СЗ(75)	95	0.60	2	25	36	300	4	В2ДС
Разом		31,2									
Рокитнянське лісництво											
31	42	4,1	10СЗ+БП	60	0.65	2	20	24	270	4	А2С
31	55	4,3	10СЗ+ВЛЧ	65	0.75	1	23	28	370	4	ВЗДС
54	51	3,6	10СЗ(85)+СЗ(55)	85	0.60	2	23	36	290	4	А2С
60	16	2,2	10СЗ+БП+АКБ	39	0.80	2	12	14	150	3	А2С
73	10	0,4	10СЗ+СБ	55	0.70	1	19	24	270	3	В2ДС
73	11	1,2	10СЗК+БП+СБ	71	0.60	1	23	30	290	3	В2ДС
73	13	0,5	10СЗ+СБ	55	0.70	2	18	26	250	3	В2ДС
Разом		16,3									
Перебродське лісництво											
3	20	2,5	8ДЗ2БП+СЗ+ВЛЧ	105	0.60	2	25	40	270	4	С2ГД
7	23	5,7	4ДЗ3БП2СЗ1ГЗ+ВЛЧ	80	0.70	2	22	28	250	4	СЗДСА
11	2	1,7	6СЗ2ДЗ2БП	75	0.70	2	23	30	300	4	В2ДС
Разом		9,9									
Всього:		81,1									

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всихання різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є діяльність стовбурових шкідників, враження та прогресування хвороб лісу коренева губка, трутовики, бактеріальна водянка.

Насадження, пошкоджені стовбуровими шкідниками, характеризуються змішаним всиханням соснових деревостанів та дерев сосни, які знаходяться в домішці в листяних насадженнях (наявні як куртини до 0,1 га так і групове та поодинокі всихання). Деревя сосни, що потребують видалення відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, хвоя світло-зелена або жовтувато-зелена, характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні). Переважаючими видами стовбурових шкідників, які призвели до всихання є лубоїд сосновий малий з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні тонкої кори, ходи якого можна спостерігати на поодиноких вивалених деревах з категорії старий сухостій, зламаних вершинах дерев сосни внаслідок бурелому та великий сосновий лубоїд, синя соснова златка з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні товстої кори. Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів стовбурових шкідників

характеризуються наявністю «синяви» яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Соснові насадження, вражені кореневою губкою, характеризується слабким ступенем прояву хвороби та всиханням групового характеру. Повнота насаджень нерівномірна – наявні вікна малих та середніх розмірів. Крони дерев ажурні (III (дуже ослаблені) та особливо IV (вімираючі) категорій стану), приріст знижений, відпад глищі більше норми. Деревя IV категорії стану (вімираючі) характеризуються окрім ажурності сильного ступеня зміною забарвлення глищі до світлих або бурих тонів, суховершинністю (всиханням до 2/3 крони). Також характеризуються поширенням стовбурових шкідників комплексу родин лубоїдів.

Крім того в обстежених соснових насадженнях спостерігається всихання другорядних порід дерев: берези повислої від трутовика справжнього, бактеріальної водянки, всихання дерев осики та дуба від трутовика несправжнього. Такі дерева, які відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (листя дуже дрібне, жовтіє, крона дуже ажурна, всохло або всихає більше ніж на 2/3 крони, сліди заселення стовбуровими шкідниками, гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори, наявність плодових тіл), потребують виборки при проведенні вибіркового санітарного рубки з залишенням поодиноких дерев для дотримання пункту 26 чинних Санітарних правил в лісах України.

В даних насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев які зависли на поруч ростучі дерева, внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки та дерев природного відпаду. Насадження мають знижений рівень загальної стійкості, що відповідно характеризується утворенням всихаючих дерев та дерев свіжого сухостою. Спостерігається накопичення старого сухостою і валіжника різних термінів давності. Утворенню відмираючих та сухостійних дерев безумовно сприяли посухи в минулі роки, зниження рівня ґрунтових вод, екстремальні короткотривалі метеорологічні умови, тощо). Як наслідок, всі ці процеси призвели до підвищення зростання чисельності стовбурових шкідників, в першу чергу таких як: великого соснового лубоїда, синьої соснової златки, тощо.

Всихання листяних насаджень в Перебродському лісництві квартал 3 виділ 20 площею 2,5 га та квартал 7 виділ 23 площею 5,7 га, які представлені змішаними за складом деревостанами з таких порід – дуб звичайний, береза повисла, вільха чорна обумовлене групою причин як ентомологічного так і фітопатологічного чинника. Серед них: трутовик несправжній, трутовик справжній, бактеріальна водянка на березі та дубі, мікоз дуба з відпрацьованими деревами дуба дубовою бронзовою златкою. В залежності від умов місцезростання та дії еколого-кліматичних та антропогенних факторів в кожному окремому насадженні можна спостерігати всихання дерев як від однієї домінуючої хвороби так і їх в комплексі з переважанням однієї хвороби. Обстежені насадження мають велику кількість дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану, які характеризуються наявністю плодових тіл дереворуйнівних грибів або дупел на стовбурах, крона дуже ажурна, листя дуже дрібне, жовтіє, всихає більше ніж 2/3 крони, відпрацьовані стовбуровими шкідниками, дерева із зламаним стовбуром, гілки другого і третього порядків відсутні, опадання кори.

ВИСНОВОК

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарно стану насаджень ДП «Словечанський лісгосп АПК», покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення комплексу стовбурових шкідників, комісія визначила ділянки лісу на загальній площі **77,0 га**, що потребують вибіркової санітарної рубки (ВСР) на 2025 рік, зокрема:

Бігунське лісництво

У кв.39 вид.33 на загальній площі, з інтенсивністю 40 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.59 вид.20 на загальній площі, з інтенсивністю 50 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.76 вид.3 на загальній площі, з інтенсивністю 40 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Словечанське лісництво

У кв.8 вид.3 на загальній площі, з інтенсивністю 30 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.10 вид.68 на загальній площі, з інтенсивністю 40 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.16 вид.20 на загальній площі, з інтенсивністю 40 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.39 вид.33 на загальній площі, з інтенсивністю 35 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.41 вид.28 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.43 вид.13 на загальній площі, з інтенсивністю 40 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.43 вид.19 на загальній площі, з інтенсивністю 30 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.94 вид.28 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Овруцьке лісництво

У кв.46 вид.4 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.56 вид.2 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка.

У кв.56 вид.5 на ділянці (2) в основній частині виділу на площі 12,3 га, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.56 вид.6 на загальній площі, з інтенсивністю 10 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка.

У кв.78 вид.27 на загальній площі, з інтенсивністю 25 м3/га. Причина пошкодження: коренева губка.

У кв.78 вид.33 на загальній площі, з інтенсивністю 25 м3/га. Причина пошкодження: коренева губка.

У кв.104 вид.11 на загальній площі, з інтенсивністю 45 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Рокитнянське лісництво

У кв.31 вид.42 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.31 вид.55 на загальній площі, з інтенсивністю 10 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.54 вид.51 на ділянці (1) в основній частині виділу на площі 2,2 га, з інтенсивністю 25 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.60 вид.16 на загальній площі, з інтенсивністю 5 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.73 вид.10 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.73 вид.11 на загальній площі, з інтенсивністю 10 м3/га. Причина пошкодження: коренева губка.

У кв.73 вид.13 на загальній площі, з інтенсивністю 10 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Перебродське лісництво

У кв.3 вид.20 на загальній площі, з інтенсивністю 55 м3/га. Причина пошкодження: трутовик несправжній, трутовик справжній, бактеріальна водянка, дубова бронзова златка.

У кв.7 вид.23 на загальній площі, з інтенсивністю 35 м3/га. Причина пошкодження: трутовик несправжній, трутовик справжній, бактеріальна водянка, дубова бронзова златка.

У кв.11 вид.2 на загальній площі, з інтенсивністю 40 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, трутовик справжній, бактеріальна водянка.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає 77,0 га.

Проведення ВСР не призведе до зменшення повноти нижче встановленого показника визначеного в п. 27 чинних Санітарних правил в лісах України.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони ДП «Словечанський лісгосп АПК».

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСП провести в 2025 році згідно пунктів 2-6,9,12,14,15,17,19,23,26 чинних Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ВСП – III квартал 2025 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників та хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні також не виявлено.

Акт складено в чотирьох примірниках:

1. ДП «Словечанський лісгосп АПК»;
2. Центральному міжрегіональному управлінню ЛМГ;
3. ДСЛП «Київлісозахист»;
4. ЖОКАП «Житомироблагроліс».

Підписи членів комісії:

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

Головний лісничий
ДП «Словечанський лісгосп АПК»

Михайло ЛІНКЕВИЧ

Лісничий
Бігунського лісництва

Михайло АНДРОСОВИЧ

Лісничий
Словечанського лісництва

Сергій ОЛЕХНОВИЧ

Лісничий
Овруцького лісництва

Олександр ОЛЕХНОВИЧ

Лісничий
Рокитнянського лісництва

Андрій ВИШНЕВСЬКИЙ

Лісничий
Перебродського лісництва

Сергій КИКЛА